

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: Regy. díj... Külföldre: Regy. díj... Helyben: Regy. díj... Külföldre: Regy. díj...	Felelős szerkesztő: Ružnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló József.	Egy példány ára 4 fillér. Hirdetési díj és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275
---	---	--	--

A beruházási javaslat.

— május 17.

A képviselőháznak tegnap alig néhány percig tartó ülése volt. Az elnök megnyitotta, nyomban rá be is rekesztette az ülést. De a közbeeső pár perc alatt nevezetes esemény történt. Benyújtották a beruházási törvényjavaslatot.

A kormány férfiasan beváltja minden ígérését. Valósággal lázas munkásságot fejt ki, hogy a meddő másfél esztendő rengeteg sok mulasztását helyrehozza. És nem üres szóvirág, amikor azt mondjuk, hogy helyre is hozza. A kormány ugyszólván permanenciában van és évtizedek óta nem volt a képviselőháznak annyi munkája, amennyivel most az erős, alkotás vágyától izzó Tiszakabinet elhalmozza.

Egymásután válnak valóra álmaink.

A megközelíthetetlennek vélt hadsereg bástyái közé beékelődött a nemzeti szellem. Hódítunk és magyarosítunk ott, a hol addig a hagyományok hétféjú sárkánya őrizte a kapukat, sőt a legkisebb lőrésüket is.

Az állami és vármegyei tisztviselő testületek méltányos fölségítésével egyidőben a vasutasok is hozzájuthattak volna már jogos reményeik megvalósulásához, ha gonosz bujtatók lázadásra, bűnös forradalomra nem esábitják őket. A falu jegyzői, ezek a munkával csaknem agyonterhelt hasznos közigazgatási hangyák, akik valósággal hősi önfeláldozást fejtettek ki a nemzet, a hazá érdekében, szintén megérdemelt elismerésben részesültek.

És ime most itt van a beruházási javaslat, mely országos jelentőségű és korszakos fontosságú nagy alkotások megvalósítására készíti elő az utat.

Évek óta sürgette ezt a javaslatot az egész ország. Nem a kor-

mányon mult, hogy már régebben nem vált törvénynyé, amit Magyarország jövője érdekében mindenki forrón óhajtott. Most Tisza István gróf, gyorsabban, mint bárki remélhette volna, szívós akarattal, diadalra termett hatalmas munkakészséggel a cselekvés útjára terelte a milliók kívánságait kielégítő terveket.

Szerényen, zajtalanul tevődött a javaslat a Ház asztalára. Mint a nap föltetszik az égre és árasztja életadó sugarait. Mint a várt tavaszi eső lágyan, melegen ömlesztzi az áldást.

Nem oly fényes az eset, nem oly történelmi nevezetességű, mint a királyi kézirat Rákócziról. De hatása, eredménye jelentőségben nem kisebb a fejedelmi sziv nemes megnyilatkozásánál.

A külügyminiszter előirányzata.

— május 17.

Az osztrák költségvetési bizottságnak tegnap délelőtt 10 órakor volt *Budapest*en első ülése, melyben *Goluchovski* gróf közös külügyminiszter a következő expozét tartotta:

Tisztelt albizottság!

A külügyi helyzetről a tisztelt delegációk kebelében csak nemrég lefolyt beható és kimerítő tanácskozások fölmentenek ezuttal az alól, hogy e tárgyról bővebben nyilatkozzam s így csupán néhány oly megjegyzés megtételére szoritkozom, melyek az általam az utolsó ülés szak alatt vázolt képet egyes pontjaiban kiegészíteni alkalmasak.

Az általános politikai helyzeten azóta alis történt említésreméltó változás és ha kijelentem, hogy ugy szövetségeseinkkel, mint valamennyi többi hatalommal, különösen pedig Oroszországgal való viszonyunk kitűnő, ezzel azt hiszem, leghivebben jellemeztem a monarchia örvendetes külügyi helyzetét.

A jelenlegi olasz kormány meg gondolt, erélyes és szövetségesehez méltó baráti magatartása folytán ma már még azok az Olaszországban észlelt sajnálatos tünetek is meghaladottaknak tekinthetők, melyekről utolsó fejtegetéseim során meg-

emlékeztem és melyek bizonyos alkalmi politikusok és fanatikus izgatók féktelen üzelmeiből eredtek és az olasz külügyminiszter ural Abbaziában legközelebb történt találkozásom csak megerősíthetett engem abban a meggyőződésben, hogy a közöttünk és a szomszéd állam közötti benső és bizalomteljes viszonyok ápolását a római mérvadó politikai körökben épp oly nagyra becsülik, mint nálunk, mert épp úgy, mint mi, ott sem zárkózunk el ama meggyőződés elől, hogy e viszonyok, ha meg akar felelni magasztos feladatának, a leglojálisabb kölesönösség jellegét kell magán viselnie.

Tittoni 6 excellenciájával folytatott eszmecsere azon konzervatív alapelvek keretében mozgott, melyek politikánkat állandóan uralkodó és a melyeket Olaszország is, nevezetesen a balkánkérdések tekintetében magáévá tett.

E ténynek ujalagos konstatálása nem kicsinylendő békebiztosítékot képez és egyenrangú tényezőként csatlakozik mindama garanciákhoz, melyekkel minden oldalról igyekeznek a kontinensünkön levő állapotok nyugodt és sikeres fejlődését körülvenni.

Ugyanezen törekvéseknek tudható be a nemrég ismeretessé vált megegyezés Anglia és Franciaország között, mely a mellett, hogy sok vitás kérdést kiegyenlített, megint egy új szemet képez a megállapodások ama láncolatában, — mely az európai hatalmak békés csatlakozását szorosabbra fűzni van hivatva.

A mily örvendetesek azonban ezek a hozzánk közelebb eső területeken észlelhető jelenségek, annál borosabb képet mutat a helyzet a távoli Keleten, a hol mélyreható ellentétek oly tusát idéztek fel, a mely ép oly elszomorító az emberiség szempontjából, mint a milyen fenyegető azáltal, hogy ma még be sem látható tartama és a valószínűleg vele járó általános gazdasági depresszió következtében még a közvetlenül nem is érdekeltkre nézve is érezhetővé válhatik.

A folyton növekvő bizonytalansághoz ugyanis, mely az ily hosszú tartamu összeütközések alatt be szokott állani, hozzájárul még a kereskedelmi forgalom szabadságában elkerülhetetlenné váló fenakadás, nemkülönben pedig az a szokatlanul tág értelmezés, melyet a hadviselő felek manapság a hadi dugáru fogalmának adni szoktak és a mely a nemzetközi kereskedelemre oly mélyreható befolyást gyakorol, hogy legalább is nem

TOLNAI DANIEL Debrecen Piac-utca 49 szám.
o a főpostával szemben, o
ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

mondható jogosulatlanok az a kérdés, vajjon nem volna-e az ajánlatos e gyakran érezhetővé váló bajon a hatalmak kölcsönös egyetértésével megállapítandó korlátozó szabályok által segíteni. E feladatot azonban arra alkalmasabb időre kell fenntartani.

A mi a kérdéses konfliktussal szemben elfoglalt álláspontunkat illeti, a monarchia tudvalevőleg a feltétlen semlegeséget proklamálta és ennek szoros betartásáról állandóan gondoskodni is fog.

Ugyanezen álláspontra helyezkedett a többi hatalom is, úgy, hogy ma emberi előrelátás szerint számítani lehet arra, hogy a küzdelem lokalizálva marad és nem fog más veszélyesebb bonyodalmat maga után vonni.

Kedvezőnek és örvendetesnek mondhatom a haladást, melyet reformációnk a Balkánon az utolsó időben tett. Dacára a folytonos nehézségeknek, melyekkel lépten-nyomon találkoztunk török részről és a melyeknek legyőzésére nem csekély türelmet és szívósságot kellett fordítanunk, több havi intenzív munka után sikerült a műrztégi program egyik legfontosabb pontját, a csendőrség újjászervezését a gyakorlati kereshitvitel stádiumába juttatni.

A külföldi tisztek, rövid idővel ez előtt megérkezvén nekik kijelölt kerületükbe, most már teljesen elvannak foglalva a reájuk bízott feladat végrehajtásával és remélhetőleg már nemsokára kézzelfogható eredményeket is fognak felmutathatni. Ez a munka természetesen csak fokozatosan haladhat előre. Első sorban az ugynevezett macedóniai vilajetek központján lévő csendőrsapatok újjászervezése kezdetett meg, és pedig egy részről azért, mert katonai segédeinktől lehetetlen azt kívánni, hogy az egész területen egyszerre, egyforma pontossággal és lelkiismeretességgel működjenek, másfelől azért, mert a helyi viszonyok folytán nem lehet egyszerre oly mérvben gondoskodni alkalmas odaváló tisztai anyagról, mint azt majd az egész szervezési terv végrehajtása meg fogja kívánni.

Különös gond fog fordítattatni a kossói vilajét északi kerületeire, a hol a keresztény lakosság az albánokkal vegyesen él, és hol még egynek-másnak kell történnie, hogy a két egymással folytonosan ellenségeskedő néptörzs békes együttélése lehetővé tétessék.

Nem kell külön hangsúlyoznom azt, hogy bármily nagy nyomatókat helyezünk is a belső közigazgatás előbb említett fontos ágának fejlesztésére, el vagyunk határozva arra, hogy lankadatlan szívóssággal és arélyvel folytassuk a műrztégi program minden többi pontjának a maga teljességében való végrehajtását, a nélkül, hogy zavartatni engednők magunkat az egyszer megválasztott munkában netán még gördülhető akadályok által.

Mi ugyanis, épp úgy mint Oroszország, becsületbeli kötelességünknek tartjuk, hogy az európai nagyhatalmak által reánk bízott missziókat teljes mértékben megfeleljünk és reméljük és, hogy Törökország nem fogja többé ebbeli feladatunkat megnehezíteni, mint ezt eddig legajátosabb érdekeinek félreismerésével, sajnos, nagyon is gyakran megtette.

Mert e felől nem lehetnek kétségben Konstantinápolyban, hogy a szokott fogásokkal lehetetlen követeléseink leszállítását elérni. A mi tevékenységünk bizonyára nem fog ellankadni és semmiesetre sem fogunk előbb nyugodni, míg a program minden egyes részlete életbe nem lép és a létrehozott intézmények rendes

működése biztosítva nem lesz. A portának, ha magát a nyomás alól gyorsan fel akarja szabadítani, őszintén és lojálisan kell bennünket támogatnia és a maga részéről is hozzájárulnia ahhoz hogy a reformterületen a viszonyok orvoslása mentül előbb bekövetkezzék.

Ha nem cselekszik így, akkor csak magának tulajdoníthatja, hogy közvetlen beavatkozásunk tovább tart, valamint csak magát okolhatja ama komoly veszélyekért is, melyeknek okvetlenül kitenné magát, ha, éppenséggel öngyilkos taktikát folytatva, azoknak ad igazat, a kik javíthatatlannak tartják és sokkal mélyebbre ható műtétnek kívánják alávetni, mint a milyennek ama Törökország integritását teljes mérvben megóvó intézkedések, a melyek a műrztégi program velejét képezik.

Vaknak kellene lennie, ha e megfontolás elül elzárkóznék és inkább hallgatna a sok bujtogatóra és besugóra, a kik képtelen hírek, koholmányok és gyanúsítások tervszerű terjesztésével jövedelmező foglalkozásra tettek szert, tekintet nélkül a birodalom elviérdekeinek és az abból a birodalomra háramló végzetes következményekre.

Annál menthetlenebb volna ily módon eljárni most, midőn a Bulgáriával nemrég létrejött megegyezés, valamint a szerb kormányának a bandák üzelmeivel szemben tanusított korrekt magatartása és — last not least — a mindinkább előnyomuló reformáció folytán a benszülött lakosság körében beállott nyugalom oly állapotot tarentettek, a mely ellentétben az aggodalmakkal, melyeket még néhány hónap előtt táplálni lehetett, különösen alkalmasnak látszik a folyamatban lévő munka elősegítésére és siettetésére.

Időt veszteni azonban nem szabad többé, és ezért, úgy hiszem, mégis csak el lehet várni Törökországtól, hogy valamára tisztán át fogja látni, hogy mily komolyan, sőt önzetlenül járunk el saját fennmaradása és konszolidolása érdekében, midőn szilárdul és tántoríthatatlanul ragaszkodunk követeléseinkhez.

Es most még egy pár szót kereskedelempolitikai dolgokról.

A vezetésem alatt álló miniszteriumra az előbbieken említett feladaton kívül még egy, nem kevésbé fontos másik is járt az idegen államokkal új kereskedelmi szerződések kötése végett most már megindítandó és részben már elő is készített tárgyalások.

Első sorban a Németországgal és Olaszországgal folytatandó tárgyalások állanak napirenden, a melyekre nézve még nem jelentéktelen nehézségek hártandók el, mielőtt oly biztos alapot találunk, a melyen a két szomszéd birodalommal való jövődöbéli kereskedelmi viszonyainkat felépíthetjük.

En azonban bizalommal nézek e munka végeredménye elé, meg lévén arról győződve, hogy mindenik félnek sokkal inkább érdekében áll normális kereskedelmi viszonyokhoz jutni, mintsem ne törekednek teljes erejéből arra, hogy a fennálló differenciák kiegyenlíthessenek.

E tekintetben természetesen a feleknek bizonyos engedékenységet kell tanusítaniok, s e mellett mindenekelőtt oly állapotot létesítésére kell törekedni, hogy jövőre minden téves magyarázatnak és értelmezésnek lehetősége ki legyen zárva és a kereskedelmi ügyletekre nézve oly nagy fontosságú állandóság, érzékeny zavaroktól és ingadozásoktól mentes maradjon.

A monarchia két államának kormá-

nyai által egyetértőleg megállapított alapelvek és módozatok szerint kezdünk a dologhoz, menten minden szűkkeblűségtől és kicsinyes szőrszálhasogatástól, de e mellett elszánva arra, hogy ott, a hol életbe vágó érdekek forognak kockán, azok mellett teljes nyomatékkal és tántoríthatatlan szívóssággal sikra szálljunk.

Ezzel végzem is mai fejtegetéseimet és még csak arra kérem a tisztelt albizottságot, hogy a külügyminiszterium benyújtott költségvetését jóakarólag megbírálni és elfogadni méltóztassék.

Természetesen kész vagyok esetleges további felvilágosításokat lehető ki-merítőleg megadni.

Hajduvármegye közgyűlése.

— május 17.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta *Domahidy* Elomér főispán elnöklésével rendes tavaszi közgyűlést.

A vármegye termét ezuttal szinig megtöltötték a bizottsági tagok, akiknek a közügyek intézése iránt való buzgó érdeklődése minden esetre dicséretes.

De kötelességtudásuk meg is kapta nyomban a jutalmat. Mert a reggel 9-től déli 1 óráig és délután fél négytől 6-ig tartott közgyűlés rendjén meglegedéssel tapasztalhatták a vármegyei tisztikar páratlan munkaerejét, megbízhatóságát és rendületlen buzgóságát.

Százötvennégy tárgy szerepelt a közgyűlés tárgysorozatán és ezeket egy sem volt, melyet alapos, gondos, lelkiismeretes előkészítés ne jellemzett volna. *Rásó Gyula* atispánnak, *Weszprémy Zoltán* főjegyzőnek, *Czeglédy Mihály* főügyésznek és velük az egész központi tisztikarnek becsületére válik ez a ritka ügyszereget, melynek méltó következménye a vármegye mintaszerű közigazgatása.

Az állandó választmány rendkívül alapos munkáját is csak a magasztalás hangján méltányolhatjuk, Összes határozati javaslatát kivétel nélkül helyeselte, határozattá emelte a közgyűlés.

Néhány jelentős mozzanatot külön is föl kell említenünk.

Napirend előtt *Domahidy* főispán szép, mélyen átértett, lendületes beszédben méltatta *Jókai* érdemeit és a nagy költő halálával mindnyájunkat sújtott nemzeti veszteségről kegyelettel emlékezett meg.

Nagy lelkesedéssel fogadta el a tüzés kuruc vármegye a hódoló feliratot, melyet a királyhoz II. Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállításának elrendeléséért intéznek.

A *Boeskey*-szobor ügyével kapcsolatban is lélekemelő volt a közgyűlés hangulata.

Egyhangú határozattal hagyták jóvá a bizottsági tagok számának hatvannal való fölemelését.

Nagyobb vita csupán a vasutasok miatt keletkezett. De ez is felette jellemző volt. Elemi erővel tört ki a közgyűlés hangulata, mely hű kifejezője volt az egész ország általános hangulatának.

A vasutasok példátlan cselekedetét ma már ugyszólván az egész nemzet elítéli. Még azok se tudják helyeselni, a kik szitották a tüzet, mikor a szerencsétlen megtévelyedettek a maguk javáért kézszekek voltak a haza javát s a nemzet millióinak érdekét fölálldozni.

A vasutasok bünös cselekedetének lesújtó bírálatra volt a tegnapi határozat, melyet csaknem egyhangulag mondott ki a közgyűlés. Az állandó választmány kemény hangú ítélete a közfelfogás megnyilvánulása s a dolog annál érdekesebb, mert az erősen ellenzéki vármegye közgyűlése ebből az alkalomból szinte hállával és elismeréssel üdvözli a kormányt Tisza miniszterelnököt, Hieronymi és Nyiri minisztereket erélyes intézkedéseik sikeréért.

A nevezetes közgyűlés általános érdekű tárgyai közül kiemeljük a következőket.

Rákóczi hamvai.

Rásó Gyula alispán indítványa értelmében lelkesedéssel járult hozzá a vármegye a királyhoz intézendő hódoló fölrathoz.

Jánosi Zoltán azonban azt is kívánta, hogy egyidejűleg irjanak fel a képviselőházhoz a Rákóczi emléket megbélyegző törvény eltörlése iránt.

Rásó alispán és Domahidy főispán ezt fölslegesnek tartják. Az indítvány nem is függ össze a hódoló felirattal. Aztán meg a mit valamennyien érzünk és óhajtunk, az anélkül is meg fog valósulni. Végül pedig ebben az értelemben már egyszer fölirt a vármegye.

Bocskay szobra.

Lelkének hevéből megifjodottan adta elő Rásó alispán a Bocskay-szobor ügyét. Ötvenezer korona kell a szoborra s eddig csak 29,140 korona van együtt. Ehhez most a vármegye 3000 koronával járul s az alispán tüzes beszédének hatása alatt elhatározták, hogy a társ törvényhatóságokat, a megye vagyonosabb birtokosait, az összes bizottsági tagokat adakozásra hívják fel.

Rásó alispán a tett embere mindjárt jó példával járt elől és mint Nádudvar által megválasztott bizottsági tag 100 koronát ajánlott fel a szoborra.

Törvényhatósági utak.

Az országos beruházási javaslatból remélhetőleg nem sokára törvény lesz.

Törvényhatósági utak építésére nagy összeget fordít a kormány. Ebből a hiteltől a vármegye is kap öt éven át nagyobb segílyt, hogy mintegy 100 kilométer utat építhessen. A törvény értelmében a vármegye utadóját 10 százalékról 13 százalékra önként fölemeli és az ügy érdekében Rásó Gyula vezetésével Kovács Gyula képviselőt, Somossy Béla, Csobány polgármestereket és Czeglédy Mihály tiszti főügyészt megbizta, hogy mint küldöttség járjanak el. Rásó alispán elő is terjesztette a rendkívüli gonddal kidolgozott utépítési sorrendet, mely az összes érdekeket kielégíti. A közgyűlés közös akarattal magáévá tette a javaslatot minden részletében.

A bizottsági tagok száma.

A vármegye bizottsági tagjainak száma a képviselőválasztók számával arányba hozandó. Mivel a megyében 10,688 képviselőválasztó van, e szerint a

megyei virilisek számát 100-ról 150-re fölemelik; minek folytán a választott bizottsági tagok választását és a kerületek beosztását jövőre a következőképen állapította meg a közgyűlés.

Hajduböszörmény 2358 választója 4 kerületben 33 tagot;

Hajduszoboszló 1829 választója 4 kerületben 29 tagot;

Hajdunánás 1534 választója 5 kerületben 22 tagot;

Hajdudorog 783 választója 2 kerületben 11 tagot;

Hajdubátház 656 választója 2 kerületben 9 tagot;

Püspökladány 492 választója 1 kerületben 7 tagot;

Kaba 524 választója 1 kerületben 7 tagot;

Nádudvar 300 választója 1 kerületben 4 tagot;

Sámson és Téglás 313 választója 1 kerületben 4 tagot;

T.-Csege és Egyek 256 választója 1 kerületben 4 tagot;

Balmazújváros és A. és F.-Józsa 298 választója 1 kerületben 4 tagot;

Tetétlen és Mikepércs 241 választója 1 kerületben 4 tagot;

H.-Szovát 247 választója 1 kerületben 4 tagot; és

Vámospércs 264 választója 1 kerületben szintén 4 tagot választ.

A vasutasok.

Hajdu-Böszörmény városa ápr. 21-én tartott rendkívüli közgyűléséből azt az indítványt terjesztette a megyei közgyűlés elé, hogy irjon fel a kereskedelmi miniszterhez és kérje a vasutas lázadás előidézői és okozói ellen a legszigorubb eljárását.

Ezt az indítványt az állandó választmány Weszprémy Zoltán főjegyző erőteljes fogalmazásában mint határozati javaslatot terjesztette a közgyűlés elé.

A vasutasok viselt dolgairól ma már az egész országban kialakult az általános vélemény, mely bizony éppen nem kedvező a vasutasokra nézve. Ujat erről az eseményről senki se mondhat, még egy új Demosthenes vagy Kossuth Lajos se, mint ezt Lengyel Imre szoboszlói járásbíró találon megjegyezte.

Az is kétségtelen, hogy a vasutasok üldözését, a bosszúállást, a kegyelmet nem ismerő irtást senki se kívánja, senki se tervezi. Nem volt tehát szükség arra a nagyméretű, katedrális védőbeszédre, melyet a vasutasok érdekében Jánosi Zoltán Brassay Károly és ifj. Móricz Pál többé kevésbé sikerült a asszisztálása mellett mondott. Hiszen a közgyűlés minden tagja egyetértett vele abban, ami beszédének érzelmi része volt, hogy a vasutasok egyetemes testületi megbüntetése nem kívánatos, nem is lenne emberséges. Ge abbae már a vármegyei határozat találta fején a szeget, hogy az egész testület bünös megrontói ne maradjanak büntetlenül.

Az is szép és okos cselekedet volt, hogy a vármegye elismerését fejezte ki a kormánynak a vasutasokkal szemben szemben kifejtett erélyes eljárásáért.

Rásó alispán és Lengyel Imre nagyon helyesen fejezték ki a közhangulatot ebben a kérdésben, mely röviden azt követeli hogy lakoljanak a bujtatók és kapjanak kegyelmet a becsületes munkában megtisztulók.

A vármegye nagy többséggel, majdnem egyhangulag elfogadott felirati határozata a következő:

Ma, midőn a Magyar Királyi Államvasutak egész vonalán újból kifogástalan rend uralkodik és a vasuti forgalom ismét

normális medrébe terelődött, hálás köszönettel adózik törvényhatóságunk a magyar kir. kormány azon öntudatos és erélyes eljárásáért, melyet a vasuti tisztviselőknek és alkalmazottaknak a haza ellen önös érdekből elkövetett merényletével, a törnyek és ezekkel egyenlő erejű szabályok ellen való nyílt fellázadásával szemben tanusított, amelylyel a vasuti forgalmat helyre állította és ezen eléggé el nem ítélhető nyílt lázadást megtörnie sikerült. Egyértelműen tehát Hajduböszörmény város képviselő testületének e tárgyban való indítványával, a midőn törvényhatóságunk a vasuti tisztviselőknek és alkalmazottaknak az eskü szentségéről megfélekedését, a magán és közgazdaságnak ma még beláthatatlan károkat okozó, a M. A. V. eddigi jóhírnevét csak nagyon sokára kiköszörülhető csorbát ejtó erőszakoskodását és nyílt lázadását a maga részéről is a legteljesebb mértékben elítéli: a m. kir. miniszterelnök urhoz intézendő feliratban — a miniszterelnök, a kereskedelmi és honvédelmi miniszter uraknak erélyes, célirányos és sikeres intézkedéseikért köszönetének kifejezést adva, azzal a kérelemmel fordul a m. kir. kormányhoz, hogy, míg egyfelől azok ellen, a kik a bünös mozgalom tervezői és irányítói voltak, a legszigorubb megtorlást alkalmazni, másfelől a bünös vezetők és felbujtók nyomása alatt csakis a rosszul értelmezett szolidaritás bilincseivel lenyűgözött, azonban a szolgálatba megbánással visszatért alkalmazottakkal szemben a legmesszebb menő kegyelmi ténnyt gyakorolni méltóztassék. Egyszersmind méltóztassék megfelelően gondoskodni arra nézve, hogy országunkat károsító, hazánkat a külföld gunyjának kitevő hasonló sajnálatos események többé elő ne fordulhassanak.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 16.

A ház ma csupán formális ülésre jött össze. Alig egynéhányan voltak jelen a képviselők.

Elnök: Perczel Dezső. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelenti, hogy a mai ülés egyedüli tárgya a pénzügyi bizottság jelentésének benyújtása a beruházi javaslatról.

Heltay Ferenc előadó a jelentést benyújtja, és ezzel az ülés véget ért. A ház legközelebbi ülését csütörtökön tartja.

KÖZIGAZGATÁS.

× A jog-és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság ez a nehezen összehozható testület tegnap délután ülést tartott a városházán Vecsey Imre főjegyző elnöklésével. Alig jelent meg valaki a tisztviselőkön kívül, ami azt bizonyítja, hogy a bizottság tagjai edes keveset törődnek a város jogi- és pénzügyi dolgaival. Telefonon is próbálták összeharangozni a bizottságot, de ez a fáradság is kárba vészett. Ennek dacára némely ügyek letárgyaltak. Egyébiránt résztvettek az ülésen az elnökön kívül Magoss György dr. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Varga Károly tb. tanácsos aljegyző, Kiss Albert és Fejér Ferenc dr. bizottsági tagok.

× **Tanácsülés.** Kovács József polgármester elnöklésével tanácsülés volt tegnap délelőtt a városi székház tanács-termében. A tanács igen sok folyó ügyet intézett el.

× **A szegényügyi bizottság ülése.** Szegényes számban, kevesen jöttek össze a szegényügyi bizottság tagjai a felhalmozódott szegényügyek elbírálására: Mindazonáltal a folyó ügyek letárgyaltak és azok, akik jelen voltak, igyekeztek enyhíteni a jelentkezők ügyes bajos dolgán. Az ülésen Oláh Károly közművelődési tanácsos elnökölt, jelen voltak kivüle még Sárvány Gyula dr. főorvos, Illéssy Gyula jegyző és Kiss Lajos szegényházi gondnok.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Pótló tanító-képesítő. A vasutasok munkaszünetetése folytán a tanítóképesítő vizsgálatról számosan elmaradtak a vidéki ev. ref. tanítójelöltek közül. Már akkor jeleztük, hogy azok részére új határidőt tűznek ki. Mint értesülünk a pótló tanítóképesítő vizsgálatok e hónap 27. napján lesznek.

Az ev. ref. Énekeskönyv új kiadása. Az ev. ref. egyházkerület a használatban lévő Énekeskönyvből új kiadást rendez sajtó alá. Az új kiadás 15.000 példányban fog megjelenni. Az Énekeskönyvből ez éppen a IX. kiadás lesz.

A Baldácsy-alap 4500 koronája. A Baldácsy-féle protestáns alapítványból a tiszántúli ev. ref. egyházkerület részére 4500 korona jutott. Az egyházkerület megillető rész tegnap érkezett meg a debreceni püspökségi hivatalhoz.

Kihallgatások a királynál.

— Távirati híradás. —

Budapest, május 16.

Perczel Dezső a képviselőház elnöke, ma délelőtt ünnepélyes kihallgatáson jelent meg ő Felsője előtt, hogy tolmácsolja a királynak a képviselőház hálanyilatkozatát a II. Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállítására vonatkozó királyi elhatározás alkalmából. A képviselőház elnökét, aki diszmagyarban jelent meg, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy, szintén diszmagyarban, jelentette be az uralkodónál.

A király a képviselőház hálanyilatkozatát a legkegyesebben fogadta és meleg hangon adott kifejezést a ház köszönetéért való megelégedésének, főleg pedig azért, hogy a ház határozata egyhangú volt.

A főrendiháznak e tárgyban hozott határozatát a ház gyakorlatának megfelelően, a miniszterelnökség útján, irásban fogja a trón zsámolyához juttatni.

Ö Felsője ma délelőtt általános kihallgatást adott, amelyen megjelentek: Colice Henrik báró nagykövet, Okolicsányi Sándor követ, Matlekovits Sándor gróf és Szabó János püspök, valóságos belső titkos tanácsosok, Károlyi Istvánné grófné palotahölgy fiával Károlyi György gróf kamarással, Perera-Arastein Alfonz báró követ, Wickenburg Márk gróf volt államtitkár, Kaizler György, Perényi Zsigmond báró és Szécheuyi Emil gróf főispánok, Bezerédj Viktor, Komy Béla, Horváth Emil, Thaly Emil, Vajkay Károly, Riekl Gyula és Bartóky

József miniszteri tanácsosok, Bejtő Sándor, Hüvös József és Kherndl Antal udvari tanácsosok, Keltz Sándor és Széchenyi István gróf kamarások, Shneller Arnold altábornagy, Schweitzer Ede lovag és Leeb Károly vezérőrnagyok, Marenzi Ferenc gróf, Blaschka József, Gerhansex Zsigmond és Behm Pál ezredesek; Weeber Alfréd és Reinold Emil alezredesek; Goposa László dr. és Dobokay Kálmán osztálytanácsosok, Baán Endre alispán, Kövesligethy Radó, Petz Gedeon, Kovács Sebestyén Aladár, Bodola Lajos és Reiner János egyetemi tanárok, Maléter Zoltán vasutigazgató, Bomberger Béla dr., Skerlecz Iván báró és Adám Géza miniszteri segédtitkárok, Róna Antal főerdőtanácsos, Krapácz János főszentelt püspök, Illek Vince apátplébános, Szaploneczay Manó, Kherndl János, Deáky Sándor, Csorba Ede és pávai Vajna Gábor kir. tanácsosok, Christein Antal kir. közjegyző, Hoffmann Károly nyug. igazgató. Ö Felsője azoknál együttesen fogadta. Khuen-Hédervary Sándor gróf, Márfly Ede, Tóth Károly és Tóth Lajos dr.-okat, akiket legutóbb sub auspiciis tegis avattak doktorokká.

Furfangos esetek.

— Az új Rabbi Akiba.

Rabbi Akiba nagyon megunta az ezeréves pihenést. Illetékes helyen tehát engedelmet kért, hogy föltámadhasson. Kérvényére azonban elfelejtettek bélyeget tenni, úgy, hogy megletelezték. A menyeyi fiúanc azonban nem volt olyan rosszakaratu, mint földi kartársai, felszólította Akibát, hogy vár 24 óráig. A mennyországbeli trafikosoknak azonban korántsem megy úgy az üzletük, mint a mieinknek, ugyannyira, hogy boltjaikat a hétnek hat napján zárva tartják. Lejött hát a földre, bélyeget venni. Nem ismerve a járast ideleln, bekopogtatott éjnek idején Bezerédihez, ki öregnemüket árul s ki levelező-lapra azonnal jön. Vele aztán, — mivel egy üzlet sem volt nyitva, kivéve a kiveendőket s azokat, melyeket a betörők nyitottak ki — átlumpolta az éjszakát s hajnalban a gőzfürdőbe mentek s ott aztán elbeszélgettek. Egyszer, beszédközben Bezerédi, kinek nagyobb lába volt az uzsora-kamatlábnál s nagyobb lábujja a kabátujjánál, kidugta a lábát a vízből. Rabbi Akiba elragadtatásában felkiáltott:

— Ez már aztán ujj!

— Ejnye, ejnye, — fedde Bezerédi Akibát — hát így változtatod elveidet? Hiszen nemrég még azt hirdetted, hogy nincs semmi új a nap alatt?!

Rabbi Akiba elmerült, Bezerédi meg — fölébredett.

Sóhivatal, mint fellebbezési bíróság.

Az elmúlt vasárnapon rakoncátlankodó bérkocsisok egyikét Szombathy bátyánk pénzbírságra ítélte. Az ítélet jogerős lett. Ennek dacára megszólal a kocsis:

— Fellebbezek!

— Ez ellen nem lehet.

— Én mégis fellebbezek!

— Hát fellebbezzem!

— Legalább tessék megmondani tekintetes uram, hogy hova fellebbezzek?

— A panaszovai sóhivatalhoz.

Bérfuvaros barátunk eltávozott. — Tegnap délután aztán újra megjelenik s méltatlankodva állit be Szombathy bátyánkhoz. Kérdi

— Mit akar megint?

— Becsapott a tekintetes ur! Panaszován nincs is — sóhivatal.

Gara.

H I R E K.

Tavaszi séták.

— május 17.

Ugy olvaszm a lapokban, hogy Stetka Gyula festőművész háromezer koronáért vállalná II. Rákóczi Ferenc képének megfestését. Elismerem a művész pompás művészetét, ismerem műveit, melyek fényt árasztanak nevére, mindezek dacára azonban felvetem azt a kérdést: nem lehetne-e ezt a munkát a mi fiaink, a debreceni festők egyikére bizni. Ez a megbíralás feltétlenül bevágék az esetben, ha nem a Szabadság szobor bizottság bizatnék meg a kép átvételével... Hogy is mondja Shakspeare: the rest is selence, — a többi néma csend...

A közügyeket a bizottságok lankasztják és akasztják meg. Példa erre a jog- és pénzügyi bizottság, melynek érdemes elnöke: Vecsey Imre sokszor alig tud maga mellé fogni három-négy bizottsági tagot. Egyetlenegy bizottság van, a szintügyi, amely még feles számban is megjelenik az üléseken. Pedig míg amaz érdemes munkát tudna végezni, emez amit végez, azt is rosszul, tájékozatlanul végzi.

Nálunk az a szokás, hogy a szerencsétlen öngyilkosokat egy dísztelen ládába rakva viszik a kórházba. Így történt a napokban is. Szegény Debrecen! Nem tud beszerezni egy olyan kocsit, mint amilyenben a temetkezési intézetek szállítják a halotti ravatalt felszereléssel. Ugy tudjuk, hogy a járványban szenvedő betegek vagy halottak számára van ilyen fedett kocsi. Egynek a beszerzésébe nem halna bele ez a módos város. Egy kevés érzés, egy csipetnyi kegyelet, ebből áll az egész.

A napokban egy ur állt meg az Aczél Géza városházi kis kertje előtt és elmerengve nézett a városháza homlokzatára. A kétség felhője borongott homlokán. Látszott, hogy kérdezni akar valamit. Nem is állta meg és megszólított egy rendőrt és megkérdeole, hogy mikor kap új köntöst a városháza homlokzata? A rendőrség katonája egyenes őszinteséggel csak ennyit felelt a jövő században; így hallottam a tekintetes főmérnök urtól. Az idegen köszönt és elrohant, hogy színről színre lássa ezt a gyorskezü férfit.

Azt már hallottam, hogy Szentpé-tervárott másképpen mutat az óra, mint nálunk, de csak most van szerencsém tapasztalni, hogy a nagytemplom órája nem akar lépésben haladni a kistemplom időmutatójával jó lenne megrégulálni ezeket az egymással vetélkedő ócska klepzdirákat.

A kávéháztulajdonosok tegnap éjjel 12 órakor, a szellemek sétálása idejében

gyűlést tartottak és elhatározták, hogy ezután télen fogják asztalaikat a kávéház elé kirakni. Nyáron ellenben üzletükben minden ablakot, ajtót bezárnak és a kályhákat befűzik. Az első ilyen befűzés a kánikula első napján lesz, melyre a rendőrség is meg lesz hívva, természetesen abban a szolgálati egyenruhában melyet a főkapitány ur nem tud népszerűvé tenni. Elkészülésében most már ő sem hordja.

Az Omke nagygyűlés.

— május 17.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nagygyűlését, — mint jeleztük — május 22 én pünkösd vasárnapján tartja a budapesti vígadó nagy termében.

Egész ország kereskedőinek színe-java gyűl össze, ott választják meg az Egyesülés elnökségét és emelik föl a kibontott lobogót. Megjelennek a kormány képvisellete és a fővb. hatóságok, országos közgazdasági intézményeknek küldöttei is.

A magyar kereskedővilág egyesülésének ez ünnepi megnyitására és vezetésére a debreceai kamara elnökét; Szabó Kálmánt kérte fel az orsz. előkészítő bizottság. Az ő kiváló egyéniségének és működésének ez ismét egyik szép és igen becses elismerése az ország kereskedőtől.

Az ép most szervezkedő és eddig már is az alakuláshoz kívánt létszámot közel kétszeresen meghaladó tagokkal bíró hajdumegyei kerületi egylet részéről megjelennek: Kardos László biz. elnök, Kontsek Géza és dr. Rácz Lajos titkár.

A kamarát, mint törzstagot képviselni fogja Szávay Gyula, a többi törzstagok küldöttei a Keresk. Társulattól Bárdos Géza, a Keresk. Csarnokból Bechert Manó vezetése alatt fognak csatlakozni.

A közgyűlésen megjelenni minden alapító, törzs és rendes tag jogosult és kívánatos is, hogy megjelenésével a magyar kereskedelem ez ünnepnapját minél több tag törekedjék tekintélyesebbé tenni.

A fölutazók vasuti kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványt nyerhetnek a hajdumegyei szervező bizottság irodájában; az igazolvány az I. és II. osztályban eggyel alacsonyabb osztály jegyével, a III. osztályban féljeggyel utazhatásra kedvezményt Budapestre és vissza.

Gyűlés a kamaránál.

— Közös bizottsági ülés. —

május 17.

A kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága mely az oly ügyrend értelmében a sürgős és közgyűlésnek fent nem tartott ügyekre nézve a rendes kamarai közgyűlés szűkebb hatáskörével van felruházva, tegnap Szabó Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Az ülés a következő ügyekkel foglalkozott:

A debreceni pótvásár. Több kereskedő kéréssel fordult a város tanácsához, hogy a vasutas sztrájk által tönkretett legutóbbi orsz. vásár helyett pótvásár kérelmeztesse. A város tanácsa a kamara véleményét kívánta ismerni. A kamara a debreceni kereskedőtestületek és az ipartestületek meghallgatása után odanyilatkozott, hogy sem a kereskedők sem az iparosok között

nem képezi közóhajt a pótvásár engedélyezése s így tekintettel a legközelebbi orsz. vásárra, továbbá a hortobágyi nagy állatvásárookra, valamint a hetivásárookra, az mellőzhető.

Katonai árlejtések. A miniszter feljogosította a kamarákat, hogy a katonai termény szállítások árlejtési bizottságában képviseltesse magokat. A temesvári hadtestparancsnokság kérte a kamarát, kíván-e képviselőket nevezni a temesvári bizottságba. A közösbizottság erre a képviselőre a temesvári kamarát kéri fel.

Szakoktatási segély Szolnoknak. A közös bizottság a szolnoki keresk. társulat részére szaknevelési célokra 400 korona segélyt javasol folyósítani. — Ugyanennyit ad a kamara az ottani ipartestületnek iparos-továbbképzési célokra.

Ösztöndíj adományozások. A kamara által hirdetett szaktanulási és utazási ösztöndíjak közül május 15-én járt le a négy utazási ösztöndíj pályázata. Kettő iparos ifju, kettő kereskedő ifju részére volt hirdetve. Tizennyolc érdemes pályázó jelentkezett s a közös bizottságnak, melyet a kamarai közgyűlés a pályázatok intézésére feljogosított, nehéz volt a választás tiszte. Az egyenként 300 koronás ösztöndíjat a következő ifjak nyerték el:

Tóth Éde kereskedő segéd.

Müller Győző kereskedő segéd.

Homonnay Mihály felső ipariskola gépész növendék.

Vági István ékszerész segéd.

* A kormány tisztelgése József főhercegnél. A kormány tagja tegnap délelőtt 11 órakor kihallgatáson voltak József főhercegnek a honvédfőparancsnokság palotájában levő ideiglenes lakásán. A kormány tagjai már régebben akartak tisztelgni a főhercegnél, de elmaradt a főherceg betegsége s fumei tartózkodása miatt. A miniszterek diszmagyarban jelentek meg és pedig Tisza István gróf miniszterelnök, Berzeviczy Albert, Plósz Sándor, Khuen Héderváry Károly gróf, Nyíry Sándor miniszter tábornoki díszruhában. Hieromnyi Károly, Tallián Béla, Lukács László, Cseh Ervin, az államtitkárok közül többen. A kormány tagjait Paur Hugó udvari titkár fogadta s kalauzolta föl a palota, fogadó termébe. A kormány tagjainak József főherceg és Klottild főhercegné hosszasan társalgott.

* A nagycserei lakosok kérelme. A nagycserei lakosok kérvényt adtak be a közigazgatási bizottsághoz, hogy a nagycsere közelében levő hadikülsőrénél engedélyezze a vonatok megállását. A kereskedelemügyi miniszter engedélyezte a megállást, de nem hadikülsőrénél, hanem a 8 ik számú őrháznál. Ennek azonban a nagycserei lakosok nem veszik hasznát, azért tehát most újabb kérvényt adtak be a közigazgatási bizottsághoz ez ügyben. A közigazgatási bizottság a jövő havi ülésen fogja a kérelmet tárgyalni és valószínűleg oly arányban tesz előterjesztést a kereskedelemügyi miniszternek, hogy a megálló helyeztesse a hadikülsőhöz.

* A kefések újra beszüntették a munkát. A Falk féle kefégyár Vazsonyi Sándor elbocsátottsá oly természetes és jogosokból, a mire a gyárost az ipartörvény megfelelő szakasza felhatalmazza. A kefégyárháromszáz munkása erre kijelentette, hogy addig nem dolgozik, míg Vazsonyit vissza nem veszik a gyár kötelékébe. Ennek a minősíthetetlen eljárásnak méltó válasza valószínűleg az lesz,

hogy a két gyár ismét beszünteti a munkát.

* A vargakerti lakosok panasza. A vargakerti lakosok panaszos levéllel fordulnak a városi tanácshoz. Levelükben elmondják, hogy az élelmiszer piacnak a Csapó utcára történt elhelyezésével nagy sérelem esett rajtuk. Őt, hat kilométert kell járniok, hogy a piacra juthassanak. Ha a piacra akarnak jönni, azon nap délelőtt nem főzhetnek, de előtte való napon sem vásárolhatják meg élelmiszereiket, mert azok másnapra megromlanak. Azt kérik tehát, hogy létesítsen a tanács részükre egy élelmiszer piacot a Miklós utca végén. A vargakertben lakó öt-hatszáz léleknek olyan jogos kívánsága ez, melyet nem hagyhat figyelmen kívül a hatóság. Az amugy is szerencsétlen kézzel végrehajtott piacrendezés ellen napról-napra több a panasz, de sajna, ezen panaszt senki sem igyekszik orvosolni. Ez a piacrendezés, vagy jobban mondva piacrontás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ma Budapest után Debrecennek van legdrágább piaca? De mit neki Hekuba? Aki drágálja a piacot, ne egyék. Nagyon, de nagyon kár volt ezzel a piacrendezéssel sietni, hanem előbb meg kellett volna azokat is hallgatni, kik elvégre is nagy közköltőjük révén jogot formálnak ahhoz, hogy kérésük meghallgattassék. Eppen ez okból megszívlelésre ajánljuk vargakerti polgártársaink kérvényét, a melynek teljesítése sok családnak nemcsak kényelmére, de anyagi hasznára is válik.

* Elhunyt városi főerdész. Debrecen szab. kir. város nyugalmazott főerdésze Polgár Tasnády István tegnap 16-án délután egy és fél órakor hesszas betegség utág elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz, az ev. ref. egyház szertartása szerint a Timár-utca 13. szám alatti gyászshéztól. A megboldogult földi maradványai a gyászima után a Kossuth-utcai temetőben fognak örök nyugalomra tértetni. A temetést Gebauer temetkezési intézetbe rendezi.

* A pékek munkaszünetelése. Tegnap reggel azok a pékek, kiknek munkaadójukkal ápr. 23-án kötött egyezség szerint az illető béremelést meg nem adták, beszüntették a munkát. A szünetelés azonban csak részleges, amennyiben csak az engedményeket meg nem adó sütőknel szünetel a munka.

* A jogászok estélye. A debreceni joghallgatók elnökük ifj. Ozory István bucsuztatására s tiszteletére június 2-án este 8 órakor társasvacsorát rendeznek a nagyerdei Dobos pavillonban. Ifj. Ozory István valóban megérdemli a jogászságtól, melynek érdekében két évi elnöksége alatt oly sokat küzdött fáradott, ezt az ünnepelést. Az ő érdeme, hogy a rég óhajtott vivőegylet létesült, hogy minden jőnévű debreceni vendéglő egy-két jogásznak ingyen ellátást ad, hogy a létesítendő joghallgatók körének alapja csaknem teljesen összegyűlt és véül, hogy a debreceni jogászságot társadalmi tényezőnek elismertette. Az ilyen fiatal ember megérdemli nemcsak a jogászok, hanem az egész társadalom nagyrabecsülését. Eppen ezért örömmel halljuk, hogy a társasvacsorán nemcsak jogászok, hanem városunk uri köreitől is számosan részt fognak venni. Vacsora jegy ára 3 kor.

* **Féket a kerékpárokra.** Egyik másik vadul száguldó kerékpáros nem bír a hevélvel és sorra döntögeti fel a járókelőket. Tegnap is a főúton legázolt egy bős karikázó egy kis uri gyermeket, kit mezijedti édesanyja kocsiba emelt és orvoshoz vitt. Mindenki látta ezt, csak a rendőr nem, mert nem láttunk rendőrt sehol. A kerékpáros ur pedig még visszamosolyogott hőstettének színhelyére és vigan elkarikázott.

* **Tanuljunk Budapesttől.** Nem egy ízben tettük már szóvá a nálunk gőzerővel menő parcellázásokat. Elmondtuk ezzel kapcsolatban, hogy mennyi teher fog idővel a városra nehezédni ezek engedélyezése folytán. Bizseg Budapest tanácsa nem így bánt el a Krause Mayer örökösökkel, akik összevásároltak annak idején egy csomó földet azzal a szándékkal, hogy ott lakásokat építenek. Nyolcszáz házat terveztek az új telepre, tehát egy egész kis várost. A főváros tanácsa azonban átlátott a szítán és hivatkozva arra, hogy káros a fővárosra a telepek által alkotandó gyűrűvel, nem engedte meg ezt a spekulációt. Persze, hogy az elutasítás nyomán lett zajongás, fűhöz-fához kapkodás, de a nóia vége mégis csak az lesz, hogy a város ragaszkodik határozatához és legfeljebb csak abban az esetben egyezik a telepítésbe, ha Krause Mayer örökösök kötelezik magukat arra, hogy nem veszik soha igénybe a főváros pénzét, hanem kötelezik magukat a telep utainak, vízvezetékének, világításának berendezésére. Nálunk is nagyon itt volna az ideje a jövőre való gondoskodásnak, mert különben elkövetkezik az az idő, midőn Debrecen amugy is megterhelt házipénztára nem lesz képes kielégíteni a ielepek óhaját. Ne arra törekedjünk, hogy terjeszkedjünk, hanem arra, hogy az anyavárosban emeljük az ipart, kereskedelmet, egyszóval a közgazdaság érdekeit. Eppen azért a tanács álljon a sarkára és alkosson valami kerékkötő szabályzatot a telepítési vágy korlátozására.

* **Halálozások.** Debrecen városában az elmúlt vasárnapon és hétfőn a következők szenderültek el az urban: Szücs István 6 hónapos; Juhász Mária ev. ref. 22 éves; özv. Kovács Mihályné szül. Vetési Juliánna ev. ref. 68 éves; Fodor Lajos ev. ref. 67 éves; Gönci Erzsébet Juliánna ev. ref. 6 hónapos; Németi Sándorné szül. Egri Zsófia ev. ref. 25 éves; Jurovics Heléna izr. 17 napos; Nagy Gáborné szül. Csapos Juliánna ev. ref. 41 éves; Debreceni Erzsébet ev. ref. 17 éves; Berényi Ferencz ev. ref. 74 éves; Kui Erzsébet ev. ref. 14 hónapos; Haner Árpád ev. ref. 41 éves; özv. Molnár Andrásné szül. Szakáll Erzsébet ev. ref. 61 éves.

* **Harcias asszony.** Ez a cím Bátor Sándornét illeti jogosan. Harciasága onnan eredhet, hogy mohón olvasta a lapok harci táviratait, s megszánta a folyton verességet szenvedő oroszokat. Ezen sajnálat gerjesztette fel benne a haragot a japánok iránt, s ennek kifejezést adandó, a szintén Honvéd-utca 33. szám alatt lakó japán érzelmű Jága Józsefné varrónőt kegyetlenül elverte. A rendőrség azonban — lévén Debrecen semleges terület — nem enged semminemű nemzeti tüntetést, s ezért Bátor Sándornét megfogja büntetni.

* **Két öngyilkosság.** Balogh Mihály Cserepes-utca 15. szám alatt lakó gazdálkodónak az ebesi 13 számú tanyáján Bokor János 17 éves kondásgyerek a kukorica görében felakasztotta magát. Mire

észrevették és levágták, már halott volt és minden élesztési kísérlet hiábavalónak bizonyult. Tettének oka ismeretlen. — Szabó Agnes Görbe utca 7 számú házában tegnap délelőtt 10 órakor felakasztotta magát. Egy levelet hagyott hátra, amelyben tettének okául férje durva bánásmódját adja. Holttestét a közokrházba szállították, hol a mai nap folyamán felfoják boncolni.

* **Veszedelemes kutyája.** Schönwald Imre Csokonai-utcán lakó bádigos kis gyermekét özv. Haufmanné daxli kutyája ijesztő ugatás közben megtámadta, amitől a szerencsétlen kis gyermek úgy megijedt, hogy eszméletlenül került el a földön s rövid idő múlva a rosszbetegség tüneteivel mutatkozott rajta. A vizsgálatot az apa panasza folytán megindították.

* **Elfogott tolvaj.** Mikepéres határában a nagyváradai káptalan uradalmából Gali Józseftől az elmúlt április hónap 26. napján ismeretlen tettes ellopott 5 darab sertést 200 korona értékben. Megindult a nyomozás széles körben a tolvaj után, de jöideig eredménytelenül. Végre a mi helybeli éber csendőrségünk két tagjának, Szakál Gábornak és Szakál Sándornak sikerült a körmönfont tolvajt Máté István monostorpályi illetőségű külföldben lakás nélküli csavargó személyében kézrekeríteni. Máténak egyébként nemcsak ez a tett terheli a lelkét, a csendőrség már régebbi idő óta ismeri őt ilyen minőségben.

* **Lopás.** Erdey Pálné panaszt emelt a rendőrségen, hogy 15—16. közti éjjel ismeretlen tettes nyolc szépen kifejlett tyukját ellopott. Az ügyes tyukaszt keresik.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44 dr. Ujjfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatkában.

* **Tánciskola megnyitás.** Schaf János táncitanító f. hó 18-án, szerdán kezdi meg táncanfolyamát.

x **5 filléért megtekinthetők** az ország egyik legnagyobb női divatruházának tavaszi és nyári újdonságai. Kérje Nagysád egy levelezőlapon mintagyűjteményemet s elküldöm azt ingyen és bérmentve. Tartalmazza a következő tételek mintáit: 3000 vég tavaszi és nyári divat szövet 120 és 140 cm. széles 65 krt 3 frt. 25 krig. 15000 vég mosóáru különböző minőségben 24 krtól 1 frt. 25 krig. Weiner Mátyás női divatruháza Budapest, Andrásy-ut 3.

x **Kiadó szép lakás.** Domb-utca 17 sz. a. gyönyörű öt szobás utcai lakás minden hozzátartozóval és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás szereshető Csapó-utca 48. szám alatt.

x **A budapesti Uránia színház e hó 18, 19 és 20-án este a városi színházban** előadásokat fog rendezni, 18-án Berlini élet 179 színes képpel, 20 mozgóval 3 felvonásban, írta Német Péter, először adták az Urániában 1903 október 6-án, fogják előadni. Jegyek előre válthatók László Albert és Társa (Hegedüs S. és Sándor I.) könyvkereskedésében Piac utca Kistemplommal szemben.

x **Kernáts János**, ki 12 esztendőn át volt a Félixfürdő bérlője, megvált ettől a fürdőhelytől, mert nem bírta megadni a tetemesen felemelt bérösszeget, mely megdrágította volna az ott tartózkodást és

következménye a fürdőző közönség megsarcolása lett volna. Most a szomszédos Szent László Püspök fürdőt vette bérbe olcsón s így vendégeit is olcsó árak mellett elégítheti ki, remélvén, hogy régi közönségét ily módon továbbra is megtarthatja. A Püspökfürdő gyönyörű és kies fekvése, modern berendezésű fürdője, éttermei és szállodája más fürdőkkel szemben a versenyt mindenkor kiálja, sőt régi jó hírű boraival és konyhájával föltétlenül felettük áll.

x **Legújabb miniszteri rendelet** jelent meg valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, melylyel elrendeli, hogy a cséplőgépek körül gyakran előforduló sérülések, az első segély késelem nélkül való nyújthatása céljából, minden cséplőgép üzeménél egy kifogástalanul zárodé keményfából készült mentőszekrényt, különféle kötszerekkel és anyagokkal felszerelve, készenlétben tartassanak, ilyen cséplőgépekhez szükséges legújabb mentőszekrények szigorúan a magy. kir. belügyminiszteri körredekletnek megfelelően bereendezve és kiállítva Polgár Sándor orvosi műszer- és kötszergyárosnál Budapesten, VII., Erzsébet-körut 50. sz. darabonként 50 koronáért megrendelhetők. (Arjegyzéket a cég bérmentve küld.) Fenti cégnél minden egyéb kötszefek, betegápolási tárgyak saját gyártmányu sérvkötők, összes gummiaruk stb. legjutányosabban beszerezhetők.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

— (Az „Uránia“ Debrecenben.) A budapesti „Uránia“ tudományos színház mint az előző években most is rendez a vidéken is ismeretterjesztő előadásokat. Debreceni szereplése e hó 18-án szerdán este kezdődik és 3 estén át tart. Az első előadás tárgyául Németh Péter „Berlini élet“ című művét tűzte ki. A fővárosi bírálat, annak idején igen elismerően nyilatkozott a mű szépségeiről, jellemzességéről a szöveg irodalmi becséről, a benne előforduló vetített képek és mozgó fényképek tökéletességéről. Ezek utau remélhetjük, hogy kiváló szórakozásban lesz részünk. Az előadás fél 8-kor kezdődik a színházban, színházi rendes helyárak mellett. Jegyek válthatók nappal Hegedüs S. és Sándor I. (ezelőtt László A. és tsa) könyvkereskedésében és este fél 7-től kezdve a színházi pénztárnál.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök ünneplése.

Budapest, máj. 16. A belvárosi polgári kör ma este társasvacsorát rendezett Tisza István gróf miniszterelnök tiszteletére. Az est folyamán több pohárköszöntő hangzott el, a melyekre Tisza István gróf válaszolt. Beszédében többek közt kijelentette, hogy a kormány tovább fog haladni a megkezdett uton, amely az ország boldogságára vezet.

Hivatalos cáfolat.

Budapest, máj. 16. egy bécsi lap tegnap azt a feltűnést keltő hirt közölte, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökösét egy

títkos rendőr egy régóta keresett sikasztóval tévesztett össze Hamburgban és le akarta tartoztatni. Ezt a hiradást néhány budapesti lap is átvette. A minden alapot nélkülöző híresztelést most Bécsből hivatalosan megcáfolják. Annál is inkább, mert a trónörökös mostanában egyáltalán nem távozott el konoposti kastélyából.

Elmaradt fejedelmi látogatás.

Budapest, máj. 16. Ferdinánd bolgár fejedelem lemondott királyunknak Budapesten tervezett látogatásáról. És pedig azért, mivel a fejedelemnek az az óhajta, hogy uralkodókat megillető szer-tartásokkal fogadják, nem teljesíthető.

Gabonatözsde.

Budapest, május 16 Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: Szép.

Buza áprilisra	7.94—95
" októberre	8.05—06
Rozs áprilisra	6.68—69
" október	5.32—33
Zab áprilisra	5.57—58
" októberre	5.00—01
Tengeri májusra	5.14—15
" júliusra	000—00
Repece augusztusra	11.00—11.10

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tolvajok szövetsége. Hónapokig üzte garázdálkodásait Hajduszávaton az a szervezett tolvajbanda, amelyik már két nap óta állott a törvényszék előtt. Zs. Juhász Dávid, Zs. Juhász István, Zs. Juhász Lajos, Bernát Gyula, Milák Vince, Lakatos Kálmán, Kádár Julesa, Szálkai Juliánna és Szöllösi Erzsébet voltak tagjai a szépséges bandának, amely majd egy negyedévig tartotta rettegésben Hajduszávat lakosságát. Loptak ők mindenfé-
lé, ami csak a kezük ügyébe került. — De különös előszeretettel baromfiakat, amiket aztán a fehérnépek — a vádlot-tak hitnélküli asszonyai — készítettek el. Kezük nyomán lábakelt libának, tyuk-nak, galambnak, kukoricának, sőt holmi facölöpöknek is. A lopást aztán egész művészettel üzték. Vigyázókat állítottak föl több irányban és különböző távol-ságban. Végre aztán az egyik rajtavesztett és így valamenyien belekerültek a csávába. Közülök ötöt le is zárad, mi-vel egyéb is volt a rováson. A debre-ceni kir. ügyészség 15 rendbeli lopás és orgazdaság címén helyezte őket vád alá. Bünyüket a debreceni kir. törvényszék vette tárgyalás alá Kolbenhayer Kálmán dr. elnöklése mellett. Szavazóbírák vol-tak Tatay Ferenc és Kerekes János. A közvédat Udvarhelyi Dezső dr. alügyész képviselte. Védők voltak Lippe József dr. Márton Kálmán dr. Nagy Sándor dr. és Molesányi ügyvédek. A törvényszék tegnapelőtt kezdte a tárgyalást és teg-nap folytatta.

Az első napot tisztán a tanúk ki-hallgatása vette igénybe, akiknek a száma 30 körül járt. Még tegnapra is maradt belőlük elég. A bizonyítási eljárás végez

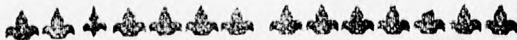
tével az alügyász Lakatos Kálmán, Szálkai Juliánna és Szöllösi Erzsébet ellené-ben teljesen elejtette a vádat, mert a ter-hükre rótt büncsel-keményt a vizsgálat során nem látta beigazoltnak. Azután el-mondotta vádbeszédét s példásan szigorú büntetést kért a bűnösökre, akik lopásért már voltak is büntetve. Majd a védőkre került a sor, akiknek gyöngye érvei nem tudták a vád szilárd alaposágát megdön-teni. Most következett volna az ítélet, de az elnök — tekintettel az előrehaladott idő-re — a tárgyalást este 7 órakor föl-függesztette és annak folytatását ma délelőtt 3 órára tűzte ki.

— Végre tegnap délelőtt befejezést nyert a tárgyalás. A bíróság a következő ítéletet hozta, amit déli 12 órakor hirde-tett ki: Zs. Juhász Lajost hat hónapi börtönnel büntették. Zs. Juhász Dávidot egy évi börtönnel, Milák Vincét hat hónapi fogsággal, amiből mindegyiknek három hónapot kitöltöttek vettek. Bernát Gyula kilenc hónapi börtönt kapott, amiből két hónapot számítottak be. Zs. Juhász Istvánt három hónapi fogsággal sújtották, amit a vizsgálati fogsággal egé-szen kitöltöttek vettek. Kádár Juliánna-t teljesen fölmentették.

E két utóbbi kivételével a többi vádlottak főlebbezést jelentettek be. — Ugyisint az ügyész is, valamint a vé-dőügyvédek is. Milák Vincét saját ké-relmére egyelőre szabadlábra helyezték, ellenben a többi elítélt továbbra is viz-szálati fogságban marad.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, kistemplom bazar
Óriási raktár
szőnyegekben
függöny, ág és asztalterítőkben,
butorszövetek
Linoleum.
Olcsó árak!

Telefon
186.

villanyos házi csengők és telefonok jó karban tartását évi három koronától feljebb vállalom.

Szakosított munka még a legolcsóbb. Villam mű berendezések kizárólag FÖLDVÁRY L. debreceni első electro-mechanikus készít a legtartósabban Kossuth-utca 1 sz. az ndvarban. Új be-
rendezéseknél másfél évi, ja-
vításoknál fél évi díjtalan
rendbentartás, villamos mű-
szerek, telefonok, villamos
házi csengők felszerelése és
villamos zseblámpák raktára.

5999—6042 sz.—1904.

Árverési hirdetés.

Debrecen sz. kir. város tanácsa a város tulajdonát képező ugynevezett esolnakázó tó és a vele kapcsolatos 2 hold 226 négyszögöl föld területnek 1905 évi január 1-től kezdődőleg 10 egymásutáni évre azaz 1915 január 1 ig terjedő időre bérbeadás útjau biztosítása végett nyil-vános árverést tűz ki s ennek napjau f. évi június hó 8-ik napjának d. e. 9 órá-ját állapítja meg,

Az árverelni szándékozók az árve-rési feltételeket a városi számvevőszégnél hivatalos órák alatt bár mikor megtekin-tetik.

Debrecen, 1904 április hó 28.

A városi Tanács.

**Aki olcsón, jól, praktikusán
és modernül
épitkezni akar
forduljon
BORSODY I. S. építész**

DEBRECENBEN, HÍRALY-UTCA 21 SZÁM

Templomok, városi a lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazá tételét, betonirozásokot vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Építetekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sike-rel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő ipar-soknak előnyösen készít tervekét köl-ségvételést stb.

50 évi siker

ESZÉKI
arckenőcs
és eszéki
Szalvator
szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bő összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C. Szalvator[®] gyógytárában

ESZÉKEN, Felsőváros

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor 1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor.
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekből és megfelelnek tök letesen a 71,012 számú o o o B. m. rendeletnek. o o o

Főraktár Budapesten

Török József

gyógyszerésznél.

VI. Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Csak rövid ideig nagy raktár miatt a legfinomabb bőrkeztü jóállással 90 krajcárért, cérna- és selyemkeztü — a legjobb francia gyártmány — a legolcsóbban kapható.

Vitarius Béla
keztüis kötszerésznél
Debrecen, Tisza-palota.

Tavaszi és nyári idény

1904

Valódi brünni szövetek

Egyvágás 3-10 méter K. 7-8-10-jó
hosszu, teljes férfi K. 12-14.-jobb
öltözék, (felsőrukk nad- K. 16.-18.-finom
rág, mellény)

— ára: K. 21.—igen finom

Valódi gyapjú szövet.

Egy fekete salon öltözék K. 20.— egy felöltők
turistaruha, stb. stb. gyáriárakban küld:

Siegel-Imhof, Brünn

árjegyzék ingyen. — Ha privát egyé-
nek a cégtől rendelnek, nagy előny-
ben részesülnek.

Kiadó birtok.

Biharmegyében, Ér-Tarcsai határan 285 magyar hold az összes első osztályú kitűnő kötött talaj egy darabban. Teljesen jó karban lévő gazdasági épületekkel, a falutól negyed órányira, a város és vasut fővonalától fél órányira, előnyös feltételek mellett **haszonbérbe kiadó**

Bővebb felvilágosítással szolgál **Wagner Agoston** Ér-Adony posta Ér-Tarcsa.

Szives figyelembe!

Kávéházak, szállodák, vendéglősök, kereskedők, takarékos intézetek, egyletek, iskolák és nagyobb magán épület tulajdonosok figyelmébe ajánlom, kik padlójokat sok portól megakarják óvni, úgy használja kitűnően sikerült és jónak bizonyult

pormentesítő olajat

mely egyszeri használat után szép és maradandó barna színt kap.

Használati utasítása nagyon egyszerű. — Félvilágosítással szolgál és kapható

Darvas Miksa

fűszer, csemege és gyarmatáru kereskedésében Teleky és Deák Ferencz utca sarkán. — Telefon 294. szám.

Tulhalmazott raktár miatt meglepő olcsó árak!

Férfi öltönyök 6 forint 50 krajcártól

Fiu öltönyök 5 forinttól

Gyermek öltönyök 2 forint 50 krajcártól.

Grünfeld Adolfnál

DEBRECEN, Kistemplom-bazárban.

Szent-László (Püspök) gyógyfürdő

NAGYVÁRAD mellett, KERÁTS JÁNOS fürdőbőrő kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél kocszi háromnegyed órai távban. Május augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap- és ünnepnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasuti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai hőmérséklet 41° C. meleg természetes hévíz jávalva van, az ízületek és izmok

csúszos hátterelésű állított s különösen savas ízületi leboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, melyek rheumantikus alapon keletkeztek (ischiasnál) különböző bőrbajoknál, végre női bajoknál, belsőleg, levány és idült gyomortálmak, májbajok és vesekövek eseteiben. Állandó fürdőorvos: dr. NAGY IGNÁC.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirtapokkál, zongora könyvtár és tekeasztallal. Terraszos szép kilátással. Étteremek, cukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen és mellette elterülő öserdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.

Öt ülőfürdő és három kádfürdő kivül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillértől 1 kor. 10 fillérig. Elsőrendű kitűnő állandó zenekar. — Telefon összeköttetés Nagyváradal.

Villany világítás. A legszebb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérő saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a FÜRDŐKEZELŐSÉG.

Óra ékszer és látszer üzlet helyiség áthelyezés.

Tisztelettel értesítjük a t. vevőinket és a n. é. közönséget, hogy a 40 év óta fennálló üzletünket Piac utca 16 szám alól **Hutfiész-házba** Piac-utca 77 szám alatt lévő, motor erőre berendezett

Első Magyar Inga óra gyárukkal egybekötöttünk.

Készítünk és raktáron tartunk Precision és mindennemű ingaórákat a legolcsóbbtól a legdrágáig, azon felül dus raktár mindennemű zseb és ébresztő órákban arany és ezüst ékszerekben valamint látszerekben is. Mind en elő forduló óra javításokat eszközünk régi órák modern óráká átalakítását a legolcsóbban számítjuk három évi jótállás mellett.

Tisztelettel kérjük a n. é. közönség ezután is becses pártfogást, tisztelettel

Serli Ede utóda **Sasparik Antal** és társa

Első Magyar Inga óra gyárosok,

ékszer és látszer kereskedők.

Tisztelettel értesítem a t. vevőközönséget, miszerint a **PIAC-UTCA 59 SZÁMU** Steinfeld féle házban 8 év óta fennálló fiók üzletemet; a ház lebontása következtében feloszlatom. E végből az ottan felhalmozódott összes árukészletemet u. m.

Kalapok, férfi és női keztüök férfi fehérneműek, angol és francia illatszerek, nap és esernyők, valamint bőr árukat mélyen leszállított árban a t. vevőközönség rendelkezésére bocsátom. Ezuttal kérem az irántam eddig tanúsított szives bizalmukat a főzletem részére továbbra is fenntartani.

Maradok kiváló tisztelettel,

Debr. 1904 május

Kálnai Lipót

A berendezés eladó.